

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

СИСТЕМ РЕГИОНАЛНИХ ЦЕНТАРА ЗА ТАЛЕНТЕ

66. ДРЖАВНО ТАКМИЧЕЊЕ ТАЛЕНТОВАНИХ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА, ПО
НАУЧНИМ ДИСЦИПЛИНАМА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, 26. МАЈ 2024.

ТЕСТ ИЗ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
СРЕДЊА ШКОЛА

Попуњава ученик (попунити читко штампаним словима)

Регионални центар за таленте: _____

Име и презиме: _____

Школа: _____

Град: _____

Разред: _____

Попуњава комисија

(потпис ученика)

Број бодова:

*Време израде теста 90 минута! Тест има 24 задатака. Погрешан одговор не доноси
ни позитивне ни негативне бодове*

Пажљиво прочитај питања! Прецртани и дописани или преправљени одговори се не признају. Оцењује се само питање у коме су сви одговори тачни. Укупан број бодова на тесту је 40.

СРЕЋНО!

Тест припремио: др Душко Брковић, доцент, Агрономски факултет у Чачку

Задаци:

1) Међусобни утицаји живих бића представљају _____ факторе, или факторе живе природе. 0-1

2) Заокружи Т за тврдњу која је тачана, односно Н за тврдњу која није тачна?

а) Животна форма је израз прилагођености јединки условима станишта и није везана за њихову систематску припадност Т Н

б) Физичка суша настаје када у подлози нема воде Т Н

в) Вода испољава диполни карактер и зато је најбољи неполарни растварач Т Н

г) Ентомофилија представља процес опрашивања помоћу инсеката Т Н 0-2

3) Пронађи „уљеза“ међу узајамним односима животиња?

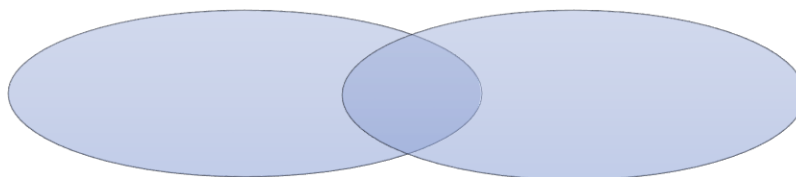
а) мутуализам б) паразитизам в) компетиција г) предаторство

0-1

4) Реши Венов дијаграм правилно уписујући слово испред појмова везаних за водене и копнене екосистеме?

а) ланац исхране б) проток енергије в) површинска осветљеност г) планктон

д) мала температурна колебања ђ) око 21% O₂ е) корали ж) скочимиш



Копнени екосистеми

Водени екосистеми

0-2

5) Правилно повежи појам са еколошким системом?

а) повртњак б) фотосинтеза в) тајга г) едификатори

1) биоценоза 2) екосистем 3) биом 4) биосфера

а =	б =	в =	г =
-----	-----	-----	-----

0-2

6) Пастрмка је риба која живи у чистим водама богатим кисеоником и насељава _____ ток реке.

0-1

7) Правилно повежи?

- а) буква б) маслина в) баобаб г) банана
 1) џунгла 2) макија 3) лишћарска шума 4) савана

a =	б =	в =	г =
-----	-----	-----	-----

0-2

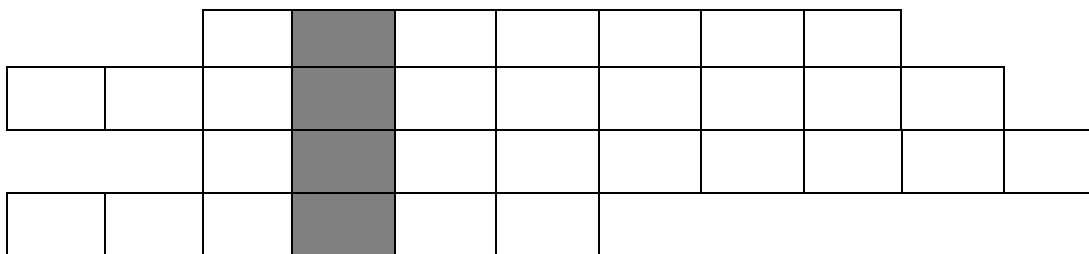
8) Заокружи Т за тврдњу која је тачана, односно Н за тврдњу која није тачна?

- а) Лишајеви и маховине су доминантни представници флоре тундре Т Н
 б) Падавине праћене грмљавином трансформишу атмосферски азот у облике корисне за биљке Т Н
 в) Разноврсност водених биоценоза расте са повећањем дубине Т Н
 г) У биосфери материја кружи а енергија протиче Т Н

0-2

9) Реши укрштеницу?

- водоравно: време које је неопходно да протекне од последње примене пестицида до жетве или бербе
- водоравно: средство које својим антимикуробним деловањем спречава кварење хране
- водоравно: честице које нарушавају равнотежу материја ваздуха попут угљен монооксида, угљен диоксида, сумпор диоксида, азотових оксида називају се _____
- организми који живе на дну или у самој подлози водених ексистема
- усправно затамњено: најзаступљенији гас у атмосфери



0-3

10) Постепена смена екосистема тј. прелазак једног екосистема у други називамо _____.

0-2

11) Правилно распореди уписивањем броја следеће појмове према припадности типу глобалног еколошког загађења?

- 1) омотач задржава топлоту 2) фреони 3) сумпор диоксид 4) ацидификација
5) продор УВ зрачења 6) дебљина око 3 mm 7) пораст температуре 8) смеша гасова и водене паре 9) девастација (сушење) шума

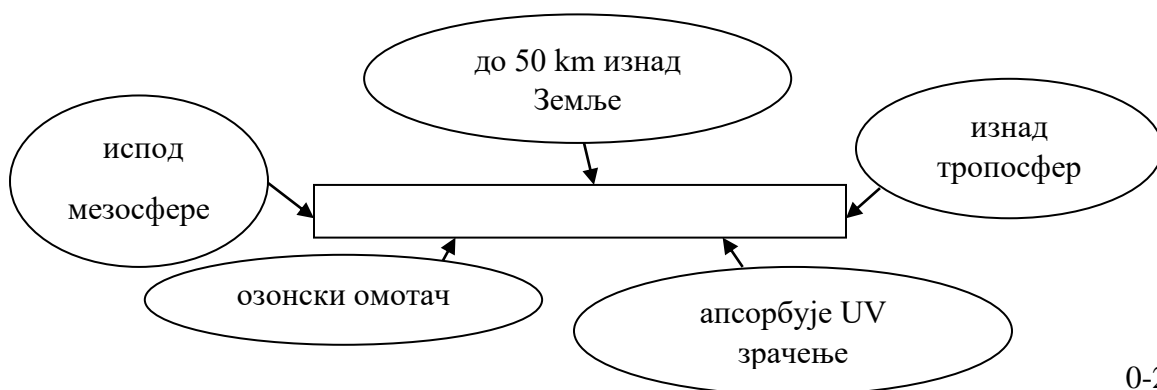
Нарушавање озонског омотача: _____

Киселе кише: _____

Ефекат“ стаклене баште“: _____

0-2

12) На основу датих податак препознај задати појам?



0-2

13) Мноштво шумских, пустињских, пољских, морских, речних, океанских и других биолошких заједница које су у сталној међусобној интеракцији и интеракцији са неживим окружењем чине

- а) диверзитет врсте б) диверзитет екосистема в) генетички диверзитет

0-1

14) Препознај и заокружи уљеза?

- Милешевка Овчарско-кабларска клисура Авала Ђердап Космај

0-1

15) Заокружи тачне исказе?

- а) γ зраци су електромагнетна зрачења малих таласних дужина
б) Хроничне дозе озрачености су велике дозе које организам прима у кратком временском периоду
в) Родентициди спречавају пораст коровских биљака
г) УНТ (дуготрајно) млеко се пакује на температурама нижим од 100° C
д) Неспецифично деловање буке доводи до промена у функционисању нервног и кардиоваскуларног система

0-2

16. Отварање и експлоатација рудника јадарита и сличних руда под окриљем _____ и кћерки фирми, потенцијално би могла довести до дуготрајног нарушавања читавих подручја попут Лознице, Јагодине, Рековца, Пожеге, Горњег Милановца и других насељених места.

0-1

17) . Уклањање чврстих и нерастворљивих отпадака, који могу изазвати зачепљење и механичко оштећење процесне опреме и чије таложење успорава микробиолошку разградњу је:

- а) примарна прерада вода
- б) секундарна прерада вода
- в) терцијарна прерада вода

0-1

18) Допуни недостајуће појмове?

популација, _____, екосистем, _____, биосфера.

0-2

19) Правилно повежи врсте последица од хроничног тровања са изазивачем или изазваном последицом ?

- 1) алергене последице 2) канцарогене последице 3) тератогене последице
а) полен б) жива в) цитостатици г) антибиотици д) ујед инсекта ђ) кадмијум

1 =	2 =	3 =
-----	-----	-----

0-2

20) Допуни недостајуће појмове у категоризацији природних добара?

_____, парк природе, _____, _____,
резервати природе, споменици природе

0-1

21) Заокружи Т за тврдњу која је тачана, односно Н за тврдњу која није тачна?

- а) Архуска конвенција гарантује право грађана да учествују у доношењу одлука о животној средини Т Н
б) Код еколошке производње препоручује се употреба вештачких ђубрива Т Н
в) Ознака зелена јабука указује да је производ добијен еколошком пољопривредом Т Н
г) Агенда 21 је документ Кјото протокола Т Н

0-2

22) Заокружи слово испред тачне тврдње?

- а) Друмски саобраћај испушта више од половине азотних оксида и око 35% испарљивих органских једињења
- б) Загађујуће материје се у земљишту задржавају краће у односу на ваздух и воду
- в) Мочваре су ретко насељене већим бројем врста птица
- г) Степе су карактеристичне за простор западне Србије

0-1

23) Правилно распореди ендемите по национални парковима?

Панчићева оморица муника мечја леска копривић
Тара _____, Шар-планина _____, Ћердап _____

0-2

24) Наведи две најчешће последице по људско здравље услед изложености константној буци?

0-2